

༡༡། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༤-༢༥ ལོའི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་འཛིན་རིམ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་སྐོར་ལིག་རྒྱལ་སྤྱི་
དཔེ་མཚན་དེ་ཤོག

SUBJECT CODE NO. 188 (BHOTI)
Class XII Marking Scheme 2024-25

Time allowed 3 hours

Maximum Marks: 80

སྤྱིར་བཏང་གི་ལམ་སྟོན།

1. དེ་ཤོག་འདི་ནང་སྡེ་ཚན་བཞི་ཡོད།
2. སྡེ་ཚན་ཀ་ལ། ལོ་རྒྱུས་རྩལ། (སྟོན་རྩལ) དེ་བ་གཉིས་ཡོད།
3. སྡེ་ཚན་ཁ་ལ། བརྗེས་སྟོན། དེ་བ་བརྒྱུད་ཡོད།
4. སྡེ་ཚན་ག་ལ། འབྲི་རྩལ། དེ་བ་གསུམ་ཡོད།
5. སྡེ་ཚན་ང་ལ། སྟོན་དེ་བ་དངོས། དེ་བ་ལྔ་ཡོད།
6. ལམ་སྟོན་གཞིར་བརྒྱུད་དེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལན་འདེབས་དགོས།

General Instructions:

1. the question paper contains four sections.
2. Section A-Reading contains 2 questions.
3. Section B-Grammar contains 8 questions.
4. Section C-writing contains 3 questions.
5. Section D-Literature (text book) contains 5 questions.
6. Attempt question as per specific instructions.

Section- A: Reading Comprehension (10 Marks)

སྡེ་ཚན་ ཀ། སྟོན་རྩལ།

1། གཤམ་གསལ་དུམ་ཚན་འདི་བཞགས་ཉེ་དེ་བ་ཀུན་གྱི་ལན་འཁྲིག་པ་དེ་འདེམས་དགོས།

རྒྱ་གར་འཕགས་བའི་ཡུལ་གྱི་ཡང་ཐོག་ཏུ་ཆགས་པའི་སྤྱི་དམངས་མང་ཡུལ་ལ་དུགས་འདི་ནི། སྟོན་བརྒྱ་སྤྱི་མང་པོ་
ཞིག་གི་དུས་ན། ཚེས་དང་ཤེས་རིག་ཅི་ས་གང་ཐོག་ན་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་ཀྱང་བར་སྐབས་ཞིག་ལ་
མཐའ་དམག་མང་པོ་སྤེལ་སྟེ། འདི་གའི་དགོན་པ་ཁག་དང་སྐྱ་གསུང་སྤྱི་མང་པོ་ཞིག་མཐའ་པོ་ཞིག་མེད་པར་འཛོམས། དཔེར་
ན་བརྒྱ་སྤྱི་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་དུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཚེན་པོ་རིན་ཚེན་བཟང་པོས་བཞེངས་པར་མཛད་པའི་བྲི་ཅེ་ཉར་མའི་དགོན་པ།
དེའི་འདུའང་ནང་དུ་དགོ་འདུན་སྟོང་སྤྱི་མང་པོ་གཅིག་འཚོགས་སུ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་བཤམ་སྤྱི་མང་པོ་གཞུང་གི་བསྟོན་སྟེང་
རྒྱུན་ཚད་མེད་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེར་སངས་ལྷན་ཅི་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་པར་ཅག་ཚང་མས་མཐུན་གསལ་ནང་

བཞིན་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་ཉོར་དང་སྤལ་ཉིའི་དམག་གིས་ཀྱང་འདི་གའི་བྱུང་ལོར་མང་པོ་དང་རིག་གཞུང་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་སྟོར་བཞེག་བྱས་ཡོད་པ་ཡང་རྒྱལ་རབས་རྣམས་སུ་ལེགས་པར་གསལ། ཡིན་ཀྱང་འདི་གའི་གྲ་བཅོམ་མང་པོ་བོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་༡༩༥༩ བར་དུ་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་སྤྱི་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྤྲངས་པ་མཛད་དེ། ལ་དུགས་སུ་སྤེལ་བར་མཛད་པའི་བཀའ་རིན་ལ་ད་བར་རང་ཅག་རྣམས་ལ་སྤེལ་རྒྱ་དང་ངོས་རྒྱུད་ལུས་སུ་སྤེལ་ཡིན་ནོ། ། ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་མིས་བོད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན། དེ་རྗེས་འདི་ན་རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་ཅན་ཀུན་བོད་དུ་ཆ་མ་སྐྱབ། ཡིན་ཀྱང་དེ་རྗེས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་མིག་ཀྱང་སྤེད་ནས། ལ་དུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ཤེས་རིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་སློབ་གྲྭ་ཁང་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཞིག་བྱས། མ་ཚད་རིམ་བསྐྱབས་ལས་ཁུངས་(Information) དང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ (Culture Academy) དང་དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་ཀྱང་བྱས་ཏེ། དེར་སང་ལ་དུགས་ཀྱི་སྐད་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཡར་རྒྱས་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་ཡིན་ནོ། ། ཡིན་ནའང་རྒྱལ་ཁབ་གི་ཐོག་རི་དང་བན་ར་མི་སོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་བརྟོས་ཏེ། རང་རེའི་རིག་གཞུང་ལ་ད་བར་ཅམ་ཞིག་ཡར་རྒྱས་ཆ་དགོས་ཡོད། དེ་ཅམ་ཞིག་ཆ་མ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ། ད་རང་ཅག་ཚང་མ་མཉམ་མཐུན་དང་གཅིག་སྐྱིབ་མཛད་དེ། དུས་ལུན་ལྷན་ཞིག་གི་ནང་ལ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཞིག་གཏོང་ཐབས་ལ་སྐབས་བསམ་བསྟུན་ཏེ། ལག་ལེན་མཛད་དགོས་པའི་ཡིན་ནོ། །

རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་སློབ་ཞུ་གཞི་ལྟ་ལོ་ལྟ་ཡིན་པས། དང་པོ་སློབ་གྲྭ་ཆུང་བ་ཚང་མའི་ནང་དུ་རང་སྐད་དང་རང་རེའི་རིག་གཞུང་སློབ་པའི་དགོ་ཆུན་ཡོད་དགོས། དགོ་ཆུན་ཀུན་ནའང་ཤེས་ཚད་ལྡན་མཁན་དང་། དགོ་ཆུན་གྱི་འོས་སྤྱོད་ནང་གོ་ཚད་ལུས་མཁན་ཀུན་བོར་དགོས། སློབ་གྲྭ་ཁང་ཆེ་ཆུང་ཚང་མའི་ནང་དུ་ལ་དུགས་ཀྱི་རང་སྐད་དང་རིག་གཞུང་གར་མེད་སྤྱད་དགོས་པའི་སློབ་ཚན་དུ་འགྱུར་བཅུག་དགོས།

དེར་སང་གླེ་དང་དཀར་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རང་རེའི་སྤྱན་རླབས་ལྡན་ཆ་དང་བྱ་མོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྐབས་ལས་ཁུངས་མཛད་བཞིན་ཡོད་དེ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཚང་མ་ལའང་རང་གི་རིག་གཞུང་སློབ་པའི་གྲྭ་སྐྱིག་ཡོད་དགོས། ཡང་མོ་འཁོར་ནང་རྒྱགས་ལེན་ཏེ། ལག་འབྲེར་(Certificate)བཏང་བའི་གྲྭ་སྐྱིག་དང་། དེར་སང་ཆུན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་ཀྱི་གྲྭ་སྐྱིག་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་དགུན་དུས་སྤྱི་ཚོ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་དབྱར་དུས་སྤྱི་ཚོ་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་པ་ནས་དགུ་པ་བར་དུ་བསྐྱབ་སྐབས་ན། རང་རེའི་ན་གཞིན་མོ་མོ་མང་པོ་ཞིག་རིག་གཞུང་ལ་མཁས་པ་འགྱུར་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །

I. མཐའ་དམག་སྤེལ་ཏེ་གང་བྱས། (1)

- a) མཁར་དང་དགོན་པ་བཞེངས།
- b) སྐྱ་གསུང་སྐབས་ཉེན་རྣམས་མེད་པར་བཅོས།
- c) དུལ་མི་རྣམས་བསད་མས་བཏང།
- d) ལས་ཁུངས་ཀུན་བཅོས།

ལན། b. སྐྱ་གསུང་སྐབས་ཉེན་རྣམས་མེད་པར་བཅོས།

II. རྒྱ་མིས་བོད་ལ་ག་དུས་དབང་བསྐྱུར། (1)

- a) ༡༩༥༣
- b) ༡༩༥༦
- c) ༡༩༥༩
- d) ༡༩༥༧

ལན། c. ༡༩༥༩

III. ཁྱིཾ་ཉཾ་མའི་དགོན་པ་སྐྱེས་བཞེངས། (1)

- a) རྒྱལ་པོ་སེལ་རྒྱལ་རྒྱལ། b) ལྷ་མ་སྐྱེས་ཚང་རས་པ།
- c) ལྷ་མ་བཀྲ་ཤིས་གཏམ་འཕེལ། d) ལོ་རྒྱ་བ་ཚེན་པོ་རིན་ཚེན་བཟང་པོ།

ལན། d. ལོ་རྒྱ་བ་ཚེན་པོ་རིན་ཚེན་བཟང་པོ།

IV. Certificate ལ་རང་སྐད་ནང་དུ་གང་ཟེར། (1)

- a) ཤེས་རིག། b) དེལ་བསྐྱབས།
- c) ལག་འཁྲེར། d) སྐད་ཡིག།

ལན། c. ལག་འཁྲེར།

V. རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བའི་སློབ་ཉི་.....ཡིན། (1)

- a) གཞོན་ལུ་པོ་མོ། b) མི་ཚན་གཞོན་ཀུན།
- c) ལྷ་བཅུན་གཞོན་པ་ཀུན། d) སློབ་སྐྱེས་ཚེ་རྒྱུང་ཀུན།

ལན། a. གཞོན་ལུ་པོ་མོ་ཀུན།

VI. སློབ་ལྷ་རྒྱུང་བ་ཚང་མའི་ནང་དུ་རང་སྐད་དང་རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་གང་བྱེད་དགོས་འདུག། (1)

- a) རང་སྐད་དང་རིག་གཞུང་གི་སློབ་པའི་དགོ་ཚན་བསྐྱོ་གཞུག་བྱེད་པ།
- b) ཚན་རིག་དང་དབྱིན་ཇི་སློབ་པའི་དགོ་ཚན་བསྐྱོ་གཞུག་བྱེད་པ།
- c) ཨང་ཅིས་དང་ཉི་མེད་སློབ་པའི་དགོ་ཚན་བསྐྱོ་གཞུག་བྱེད་པ།
- d) ལྷ་དང་སྐྱེས་སྐྱེས་སློབ་པའི་དགོ་ཚན་བསྐྱོ་གཞུག་བྱེད་པ།

ལན། a. རང་སྐད་དང་རིག་གཞུང་སློབ་པའི་དགོ་ཚན་བསྐྱོ་གཞུག་བྱེད་པ།

2) རིག་གི་དེ་བ་ཀུན་གྱི་ལན་རྣམས་དུས་ཚན་ནས་བཅའ་ཉེ་གིས།

I. རྟོར་དང་སྐལ་ཉིའི་དམག་གིས་གང་བྱས། (2)

ལན། རྟོར་དང་སྐལ་ཉིའི་དམག་གིས་འདི་གའི་ཁྱད་ཚུལ་མང་པོ་དང་རིག་གཞུང་གི་དཔེ་ཆ་མང་པོ་རྟོར་བཤེགས་བྱས།

ཡང་ན།

ལ་དུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་གང་དང་གང་བྱས།

ལན། ལ་དུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ཤེས་རིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཆེད་སློབ་བྱ་ཁང་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཞིག་བྲིས། མ་ཚད་
རྗེས་བསྐྱབས་ལས་ཁུངས་དང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་བྲིས།

II. སླེ་དང་དཀར་འབྲིལ་གྱི་ལས་ཁུངས་ནང་དུ་ཅི་དང་ཅི་མཚན་དགོས་འདུག (2)

ལན། སླེ་དང་དཀར་འབྲིལ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་རང་རེའི་སྤྱན་རླབས་བྱ་ཆ་དང་བྱ་མོ་ཚང་མ་ལ་རང་
གི་རིག་གཞུང་སློབ་པའི་བྱ་སྤྲིག་དང་ལོ་ལོར་ནང་རྒྱགས་ལེན་ཏེ། ལག་འཁྱེར་གཏང་བའི་བྱ་སྤྲིག་དགོས།

ཡང་ན།

ཐབས་རི་ལྟར་རང་རེའི་ན་གཞོན་པོ་མོ་ཀུན་རིག་གཞུང་ལ་མཁས་པ་འགྱུར་བྱུག།

ལན། དགུན་དུས་ཕྱི་ངོ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་དང་དབྱར་དུས་ལྗོངས་ཚུ་ཚོད་བརྒྱད་པ་ནས་དགུ་པ་བར་དུ་རང་གི་རིག་གཞུང་ཀུན་
བསྐྱབ་བྱུག་ན། རང་རེའི་ན་གཞོན་པོ་མོ་མང་པོ་ཞིག་རིག་གཞུང་ལ་མཁས་པ་འགྱུར་བྱུག།

Section B : Grammar (25 Marks)

སྡེ་ཚན། ཁ།. བརྗོད།

3། ཉམས་འཇུག་ལས་ཐི་བ་དགུ་ལ་ལན་འགྲིག་པ་དེ་འདེམས་དགོས། (1x9=9)

I. ཉམས་འཇུག་གི་ཚོམ་པ་པོ་སྟུ་ཡིན་ནམ། (1)

- a) དབྱངས་ཅན་གྲུབ་པའི་དོ་རྗེ།
- b) དདུལ་ཚུ་རྣམ་རྟོགས།
- c) སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སམ་རྩོལ།
- d) ས་སྐྱ་བརྗོད་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།

ལན། c. སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སམ་རྩོལ།

II. དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཉམས་འཇུག་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན། (1)

- a) དབྱངས་བཞི་མོ་དང་གསལ་བྱེད་རྣམས་པོ།
- b) དབྱངས་བཞི་པོ་དང་གསལ་བྱེད་རྣམས་མོ།
- c) དབྱངས་བཞི་མ་འིང་དང་གསལ་བྱེད་རྣམས་པོ།
- d) དབྱངས་བཞི་མ་འིང་གསལ་བྱེད་རྣམས་འིན་ཏུ་མོ།

ལན། a. དབྱངས་བཞི་མོ་དང་གསལ་བྱེད་རྣམས་པོ།

III. བདག་འགྲོ་ཞེས་པ་འདི་གང་ཡིན་ནམ། (1)

- a) བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ།
- b) བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ།
- c) དངོས་པོ་བདག
- d) དངོས་པོ་གཞན།

ལན། b. བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ།

- a) བྱེད་པ་སོ་དང་བྱེད་ལས་ཡིན།
- b) ཏུས་འདས་པ་དང་སྐྱུལ་ཚིག་ཡིན།
- c) བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན།
- d) བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་ལས་ཡིན།

ལན། d. བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་ལས་ཡིན།

IX. རྗེས་འཇུག་གི་སོ་ལ་ནང་གསལ་གྱི་དབྱེ་བ་ག་ཚོ་དེ་ཡོད་དམ། (1)

- a) གསུམ།
- b) བཞི།
- c) ལྷ།
- d) གཉིས།

ལན། a. གསུམ།

ག༽ གཤམ་གྱི་རྟགས་འཇུག་གི་བྱི་བ་ཀུན་ལ་ལན་གྲིས།

4. ལྡོ་བ་བྱེད་དང་བརྒྱུད་པོ་གང་གང་ཡིན་ནམ། (2)

ལན། ལྡོ་བ་བྱེད་དང་བརྒྱུད་ལྡོ་སྐྱ་སྡེ། ཅ་སྡེ། ཉ་སྡེ། བ་སྡེ། ཅ་སྡེ། ལ་སྡེ། ར་སྡེ། ཉ་སྡེ་བཅས་ཡིན།

5. རྗེས་དང་བསེ་རུ་ལ་གཅིག་གི་མིང་ཅི་ལ་ཟེར། (2)

ལན། འོད་དཀར་ཅན་ཉེ་རྗེས་བཅིག་དང་། བསེ་རུ་ལ་རུ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལོ།

6. མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་རྣམས་རྟགས་ལྡར་རྗེ་ལྟར་དབྱེ་བ་ཡིན། (2)

ལན། སོ། ཀ་ཅ་ཉ་བ་ཅ།

- མ་ནིང་། ཁ་ཚ་ཐ་ས་ཚ།
- སོ། ག་ང་ད་བ་ཇ་མ་ཞ་ཟ་འ་ཡ་ཤ་ས།
- ཤེན་རུ་སོ། ང་ཉ་ན་མ།
- སོ་གཤམ། ར་ལ་ཉ་ཨ།
- ཡང་ན།

སྡོན་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཞི་རྣམས་གང་གང་ཡིན།

ལན། སྡོན་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཞི་ནི། གང་ལ་འཇུག་པ། གང་གིས་འཇུག་པ། རི་ལྟར་འཇུག་པ། ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་བཅས་ཡིན།

7. བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་དོན་དང་དཔེ་བརྗོད་གཉིས་རེ་བྲིས། (2)

ལན། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ནི་བྱ་བ་གང་བྱེད་ཡུང་བྱེད་པོ་དང་། ལས་གཉིས་དངོས་སུ་ཐ་དད་ཏུ་ཡོད་པར་སྡོན་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཉེ། དཔེར་ན། བསྐྱོར། སྐྱབ་ལྟ་བུའོ། །བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་ནི། བྱེད་པོ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པར་མི་སྡོན་པའི་བྱ་ཚིག་གི་རིགས་ལ་གོ་དགོས་ཉེ། དཔེར་ན། ལའོར། བྱབ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ན།

Section C: Essay and letter Writing (15 Marks)

སྒྲིལ་བཤུགས་ལྟེ་འབྲི་ཆུལ།

11. བཞུགས་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་གང་དུང་ཞིག་ལ་ཡིག་འབྲུ་སྐྱེས་བརྒྱ་ལས་མི་ཉུང་བའི་ལྷག་ཚོམ་ཞིག་བྲིས། (8)

- a. ཁོར་ལུག
- b. རང་དབང་དུས་ཚོ།
- c. ཡ་རབས་སྐྱོད་བཟང་།

- ཀ) འགོ་འདྲུགས་སྐྱངས་དང་མཐུག་སྐྱད་སྐྱངས་ལ་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་རེ་ཡོད། ༡
- ཁ) བརྗོད་བྱ་ལ་བརྒྱ་ཆ་གསུམ་ཡོད། 3
- ག) དག་ཅར་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་ཡོད། 3
- ང) ལོ་རིམ་དང་སྤེལ་སྐྱོར་ལ་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་ཡོད། 3

12. དགོ་ཚུན་གྱི་ཉིན་མོའི་མཚན་རིམ་གོ་སྐྱོག་ལྷ་སྐྱོགས་ཐད་འཛིན་གྱི་ཐུན་མོང་གིས་གོ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་ཚོགས་འདུའི་ཐིན་བྲིས་ཐུང་དུ་ཞིག་བྲིས། (5 marks)

ཡང་ན།

ལུལ་གྱི་འགོ་བའི་སྐྱོགས་ནས་དགོ་སྐྱེས་གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིག་བྲིས།

- ཀ) ལོང་གཉིས་ཀྱི་འགོ་བརྗོད་དང་གྲུས་ཚུལ་ལ། ༡
- ཁ) བརྗོད་བྱར། 3
- ག) སྤེལ་སྐྱོར་ལ། ༡
- ང) ལྷ་ཚོས་དང་མཐུག་བསྐྱུ་ལ། ༡

13. ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཚོགས་འདུའི་ཐིན་བྲིས་བཟང་ལ། (2)

ཡང་ན།

གསལ་བསྐྱབས་ནང་དུ་ཆ་རྒྱུན་གང་དང་གང་ཚང་དགོས་སམ།

- ལན། གསལ་བསྐྱབས་ནང་དུ་གཞུགས་གསལ་ཆ་རྒྱུན་རྣམས་ཚང་དགོས།
- ༡) ལས་ཁུངས་གང་ཡིན་གྱི་ཁ་བྱང་།
- 2) བརྗོད་གཞི་གང་ཡིན་ལོས་འཛིན།
- 3) གསལ་བསྐྱབས་ཀྱི་ཨང་གྲངས་/ ཕྱི་ལོ་/ ལྷ་ཚོས།
- ༤) དེ་དག་བྲིས་ཚང་རྗེས་ཁྱབ་བསྐྱབས་དེ་གང་གི་སྤྱིར་ཡིན་ཚུལ་བཅས་འབྲི་དགོས།

ལན། b. ཁ་ཀ་ར། སྒྲིང་ཨ་ར། ---ཁ་འཇམ་པོ་ལ་སེམས་ངན་པ། དེང་སང་མི་ཀུན་གྱིས་མདུན་ལ་བསྟོན་ར་གཏོང་བཞིན་
 རྒྱབ་ནས་བྱས་ངན་ཀྱང་མྱིང་འདུག་ཟེར་བ་མི་འདུག་གས་ཁ་ཀ་ར། སྒྲིང་ཨ་ར། དང་པོ་རང་ཡིན་བྱ་འདུག

17. གཤམ་གསལ་མིང་ཚིག་དག་ལས་གསུམ་ལ་བརྗོད་བ་རེ་བྲིས། (3)

- a) སྐྱམ་མ།
- b) སེམས་གསོ།
- c) རྩ་གཏེར།
- d) འགྲོ་དོན།

ལན། b. གསོ། - མོ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་ལ་ནང་མཐར་འཁྲེལ་མ་སོང་བས་དགོ་ཀན་གྱིས་སེམས་གསོ་བརྟུག

ལན། c. རྩ་གཏེར། - རྒྱལ་བའི་སྤྱུགས་ཀྱི་མཁུན་པ་ནི་རྩ་གཏེར་ལྟར་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །

ལན། d. འགྲོ་དོན། - དེན་པོ་མཚོག་གིས་འགྲོ་དོན་ལ་དམིགས་ཏེ་གསུང་ཚོས་མང་པོ་གནང་།

18. འོག་གི་རྩི་བ་རྣམས་ལས་ལྔ་ལ་ལན་བྲིས། (2x5=10)

b. དཔེ་རྒྱན་གྱི་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། ཚིག་སྐྱོར་གང་དུ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་གི་སྐོ་ནས་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱན་ཞིག་ལ། དཔེ་
 རྒྱན་ཞེས་ཟེར།

c. གཞུང་མཚོག་གི་ཡབ་དང་ཡུམ་གྱི་མཚན་ལ་ཅི་ཞུ།

ལན། གཞུང་མཚོག་གི་ཡབ་ཀྱི་མཚན་ལ་མོ་ཏེ་ལྷལ་རྒྱུ་རུ་དང་ཡུམ་གྱི་མཚན་ལ་སྲུབ་རྩ་ཏེ་ཞུ།

d. གཏམ་དཔེ་ཞེས་པའི་དོན་བྲིས།

ལན། རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་པན་ཚུན་གོ་བརྗོད་སྟོན་པའི་སྐབས་དོན་དེ་དང་མཚུངས་པའི་གཏམ་མཐོང་དོན་གཞན་ཞིག་དཔེའི་
 ཚུས་དུ་དངོས་སུ་བརྗོད་བའམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཏམ་དཔེ་ཞེས་ཟེར།

f. མྱོང་བ་སྐྱུག་པོ་དང་སྐྱུ་བྱུག་གྱུན་གྱི་ཁང་བ་ཇི་ལྟར་ཡོང་ངམ།

ལན། མྱོང་བ་སྐྱུག་པོ་དང་སྐྱུ་བྱུག་གྱུན་གྱི་ཁང་བ་ཀུན་ཐོག་ཚད་གསུམ་པ་དང་། ཁང་མིག་མང་། སྐར་ཁུང་ཆེ་ཞིང་རབ་གསལ་
 བཏགས་ཏེ་ཡོང་། ཁང་པའི་སྐོ་ཀུན་ཤར་ལ་བསྟན་ཏེ་བཅིགས། སྐོ་སྐར་ཁུང་ཀུན་གྱི་མཐའ་མ་ཀུན་ལ་ནག་ཅི་སྟེ་མོག་དང་མར་
 ཀ་ལག་བསྐྱེས་ཏེ་བསྐྱ། ཁང་བ་ཀུན་ལས་དཀར་པོ་འམ་དཀར་ཅི་བརྟུག་སྟེ་ཡོང་། ཡང་ཆར་ལེན་ཀུན་ལ་ནག་ཅིས་བརྟུག་ཁང་
 བ་ཀུན་ཡང་མི་དང་སྐོ་སྐྱུགས་དུང་འགོ་གཉིས་ཀས་བཀོལ་སྐབ་བ་བྱས་ནས་བཅིགས།

g. སྐབས་གནས་རིན་ཆེན་གསུམ་པོ་སྐབས་ཇེ་མཐུས་གང་ཡོང་།

ལན། སྐབས་གནས་རིན་ཆེན་གསུམ་པོ་སྐབས་ཇེ་མཐུས་དོན་མེད་འཁོར་བའི་འབྲུལ་སྤང་ཀུན་ཞི་ནས་སྐོ་སྐོ་ཚོས་སྤོགས་ལ་
 བྱུར་འོང་།

h. གང་འདྲ་ཞིག་ལ་སྐོངས་པའི་དཔེ་ཟེར།

ལན། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཉ་ཅང་མངོས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པས། དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་གང་ཡིན་མཁེས་པ་ལྟར་བརྗོད་
པའི་སྐོར་དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་སྟོན་པའི་དཔེ་རྒྱན་ཞིག་ལ། མོངས་པའི་དཔེ་རྒྱན་ཞེས་ཟེར། །